

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W LUBLINIE

20-027 Lublin, ul. Karłowicza 4 IX p., tel. (081) 534 07 86, fax (081) 534 07 81

Lublin, 4 lutego 2015 r.

RIO – II – 600/50/2014

Pan Adam Wal

Wójt Gminy

22 - 413 Nielisz

Szanowny Panie Wójcie

W dniach od 8 września do 13 listopada 2014 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Nielisz. Protokół kontroli podpisano 5 grudnia 2014 r.

W zakresie nieprawidłowości o incydentalnym charakterze – nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1113 z późn. zm.).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

1.1. Urzędu Gminy Nielisz:

1.1.1. Nieokreślenie – w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości – wykazu ksiąg rachunkowych i zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych do kont 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, 013 „Pozostałe środki trwałe” i 139 „Inne rachunki bankowe” oraz ich powiązania z kontami księgi głównej – str. 4-5 protokołu.

Uzupełnić dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości, przez określenie zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych do kont 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, 013 „Pozostałe środki trwałe” i 139 „Inne rachunki bankowe” i ich powiązania z kontami księgi głównej oraz wykazu ksiąg rachunkowych, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i b ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.).

1.1.2. Ewidencjonowanie operacji gospodarczych na kontach nieuwjętych w wykazie kont księgi głównej budżetu i Urzędu Gminy oraz prowadzenie kont ksiąg pomocniczych inną techniką niż określona w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości – str. 4-5, 8-9 protokołu.

Księgi rachunkowe prowadzić w sposób określony w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, w tym zapisów operacji gospodarczych dokonywać na kontach przewidzianych do stosowania w zakładowym planie kont budżetu i urzędu gminy, w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i b i ust. 2 ustawy o rachunkowości. Jeżeli zamieszczona w zakładowym planie kont liczba kont syntetycznych jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb prowadzenia prawidłowej ewidencji – uzupełnić go o konta dodatkowe, zgodne co do treści ekonomicznej z odpowiednimi kontami planu kont, stosownie do przepisów § 15 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.”.

1.1.3. Niedokonanie ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych budżetu i Urzędu Gminy za lata 2010-2013 i dokonanie w dniu 11 września 2014r. niedopuszczalnych zapisów w księgach roku 2011 i 2013r. (księgi zamknięto w czasie kontroli) – str. 5, 6 protokołu.

Księgi rachunkowe zamykać nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia kończącego rok obrotowy, zgodnie z przepisami art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości, pamiętając, że ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych polegające na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe powinno nastąpić najpóźniej do 30 kwietnia roku następnego, stosownie do przepisów art. 12 ust. 5 ustawy o rachunkowości i § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. Niedopuszczalne jest dokonywanie zapisów w księgach rachunkowych po tej dacie.

1.1.4. Niezachowanie w latach 2010-2014 ciągłości bilansowej w zakresie niektórych kont księgi głównej budżetu i Urzędu Gminy – str. 6 i 71 protokołu.

Wykazane, w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia, stany aktywów i pasywów ujmować w tej samej wysokości w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych, zgodnie z przepisami art. 5 ust. 1 ustawy rachunkowości.

Przestrzegać zasad prowadzenia kont określonych w załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. i wykazywać na nich rzeczywiste salda – jednostronne lub dwustronne, zgodnie z zasadami funkcjonowania poszczególnych kont.

1.1.5. Niesporządzanie zestawień obrotów i sald kont księgi głównej, obejmujących wszystkie konta księgi głównej i zestawień obrotów wszystkich dzienników częściowych.

Niesporządzenie – na dzień 31 grudnia 2012 i 2013 r. – zestawień sald kont ksiąg pomocniczych prowadzonych do kont 011 „Środki trwałe”, 013 „Pozostałe środki trwałe”, 071 „Umorzenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych” i 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” – str. 7, 8, 19 i 53 protokołu.

Na podstawie zapisów na kontach księgi głównej, na koniec każdego okresu sprawozdawczego sporządzać zestawienie obrotów i sald wszystkich kont księgi głównej, stosownie do przepisów art. 18 ust. 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze, że obroty tego zestawienia powinny być zgodne z obrotami dziennika lub obrotami zestawienia obrotów dzienników częściowych.

Przy prowadzeniu dzienników częściowych grupujących zdarzenia według ich rodzajów, sporządzać zestawienie obrotów tych dzienników za dany okres sprawozdawczy, zgodnie z przepisami art. 14 ust. 3 powołanej ustawy,

Co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządzać zestawienia sald wszystkich kont pomocniczych, a na dzień inwentaryzacji – zestawienia sald inwentaryzowanej grupy składników aktywów, stosownie do przepisów art. 18 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

1.1.6. Ewidencjonowanie (w księgach rachunkowych jednostki i budżetu oraz w sprawozdaniach Rb-28S za 2013r.) operacji dotyczących kwot przelanych z rachunku budżetu na wyodrębniony rachunek bankowy jednostki – stanowiących część nieprzekazanych kontrahentom ich należności, wynikających z wystawionych faktur – jako wydatki za wykonane roboty lub usługi, w sytuacji gdy w rzeczywistości kontrahenci nie otrzymali pełnego wynagrodzenia, co skutkowało niewykazaniem w księgach i sprawozdaniach istniejących zobowiązań (w dz. 10 rozdz. 01010 § 6050 - wysokości 20.664 zł i w dz. 900 rozdz. 90015 § 6050 - w wysokości 922,50 zł) - 8, 9, 27- 28, 45 protokołu.

W księgach rachunkowych dokonywać zapisów odzwierciedlających stan rzeczywisty, stosownie do przepisów art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, w tym jako wydatki budżetu ujmować kwoty faktycznie przekazane kontrahentom, zaś należne im, nieuregulowane kwoty, jako zobowiązania jednostki, celem rzetelnego sporządzenia sprawozdań budżetowych, mając na uwadze przepisy § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 119),

1.1.7. Niezachowanie systematyki zapisów przy ewidencjonowaniu operacji gospodarczych – str. 9, 10, 15, 17-18, 25-28, 43, 45 protokołu.

Zapisów o zdarzeniach dokonywać na kontach księgi głównej w ujęciu systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w szczególności:

- a) operacje dotyczące wadium oraz wnoszonych przez wykonawców w formie pieniężnej zabezpieczeń należytego wykonania umów ujmować w ewidencji księgowej Urzędu Gminy na koncie 139 „Inne rachunki bankowe”, które służy do ewidencji operacji dotyczących środków pieniężnych wydzielonych na innych rachunkach bankowych niż rachunki bieżące i specjalnego przeznaczenia, zapisami:
- wpływ wadium lub zabezpieczenia należytego wykonania umowy na rachunek bankowy:
    - Wn 139 „Inne rachunki bankowe”,
    - Ma 240 „Pozostałe rozrachunki”,
  - zwrot wadium oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy:
    - Wn 240 „Pozostałe rozrachunki”,
    - Ma 139 „Inne rachunki bankowe”;
- b) operacje związane z naliczaniem i spłatą odsetek od kredytów ujmować:
- naliczenie przez bank odsetek od kredytu:
    - * w księgach rachunkowych budżetu:
      - Wn 909 „Rozliczenia międzyokresowe” (lub inne konto, jeżeli naliczenie i zapłata odsetek dokonywane są w tym samym miesiącu, np. konto 240 „Pozostałe rozrachunki”),
      - Ma 260 „Zobowiązania finansowe” (pożyczka)
      - lub
      - Ma 134 „Kredyty bankowe”,
    - * w ewidencji księgowej jednostki:
      - Wn 751 „Koszty finansowe”,
      - Ma 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”,

- spłata odsetek:

* w księgach rachunkowych budżetu:

Wn 902 „Wydatki budżetowe”,

Ma 133 „Rachunek budżetu”

i równolegle:

Wn 260 „Zobowiązania finansowe”

lub

Wn 134 „Kredyty bankowe”,

Ma 909 „Rozliczenia międzyokresowe” (lub konto, na którym ujęto naliczenie odsetek),

* w ewidencji księgowej jednostki:

Wn 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

c) należności wyegzekwowane przez urząd skarbowy:

- wpływ na rachunek budżetu gminy należności wyegzekwowanych przez urząd skarbowy w wysokości pomniejszonej o pobraną opłatę komorniczą (w kwocie faktycznego wpływu) ujmować:

* w ewidencji księgowej budżetu:

Wn 133 „Rachunek budżetu”,

Ma 901 „Dochody budżetu”,

* w ewidencji księgowej Urzędu Gminy:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki” (dochody),

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

- kwotę pobranej opłaty komorniczej (na podstawie poleceń księgowania - PK) ujmować:

* w ewidencji księgowej budżetu (PK – wykazanie w zrealizowanych dochodach i poniesionych wydatkach kwoty zapłaconej opłaty komorniczej):

Wn 902 „Wydatki budżetu”,

Ma 901 „Dochody budżetu”,

* w ewidencji księgowej jednostki:

- ujęcie pobranych dochodów od dłużnika, w wysokości równej opłacie komorniczej, którą potrącono z zebranych dochodów - PK:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki” (dochody),

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”

oraz

- ujęcie wydatków jednostki z tytułu poniesionej opłaty komorniczej, potrąconej z pobranych dochodów od dłużnika – PK:

Wn 761 „Pozostałe koszty operacyjne”,

- Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki” (wydatki);
- d) operacje dotyczące realizowanych inwestycji oraz zakupu środków trwałych ujmować w ewidencji Urzędu Gminy, zapisami:
- wpływ faktury:
    - Wn 080 „Środki trwale w budowie (inwestycje)” lub
    - Wn 011 „Środki trwale” (zakup środka trwałego),
    - Ma 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”,
  - zapłata za fakturę:
    - Wn 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”,
    - Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”
- i równolegle:
- Wn 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje”,
  - Ma 800 „Fundusz jednostki”,
- przeniesienie wartości uzyskanych efektów inwestycyjnych:
    - Wn 011 „Środki trwale”,
    - Ma 080 „Środki trwale w budowie (inwestycje)”;
- e) udziały jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych ujmować w księdze głównej budżetu gminy zapisami:
- wpływ na rachunek budżetu udziałów (w tym także za grudzień roku poprzedniego):
    - * w księgach rachunkowych budżetu:
      - Wn 133 „Rachunek budżetu”,
      - Ma 224 „Rozrachunki budżetu”,
    - * w księgach rachunkowych Urzędu Gminy:
      - Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,
      - Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
  - przypis należnych udziałów (pod datą wpływu lub ostatniego dnia miesiąca, za który wpłynęły)
    - * w księgach rachunkowych budżetu:
      - Wn 224 „Rozrachunki budżetu”,
      - Ma 901 „Dochody budżetu”,
    - * w księgach rachunkowych Urzędu Gminy:
      - Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
      - Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”;
- f) przychody z tytułu wpłaconej na rachunek bankowy darowizny pieniężnej, w ewidencji jednostki ujmować na koncie 760 „Pozostałe przychody operacyjne”;

g) operacje dotyczące wypłaty (w formie realizacji czeku bankowego) i rozliczenia zaliczek udzielanych pracownikom ujmować zapisami:

- wypłata zaliczki (czekiem):

* w ewidencji księgowej jednostki:

Wn 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

* w ewidencji księgowej budżetu:

Wn 902 „Wydatki budżetu”,

Ma 133 „Rachunek budżetu”,

- rozliczenie zaliczki (na podstawie przedkładanych rachunków, faktur):

* w ewidencji księgowej jednostki:

Wn 4 (właściwe konto zespołu 4 „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie”),

Ma 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”,

- ewentualny zwrot niewykorzystanej przez pracownika kwoty zaliczki:

* w ewidencji księgowej jednostki:

Wn 101 „Kasa” lub

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

Ma 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”,

- odprowadzenie niewykorzystanej kwoty zaliczki z kasy na rachunek bankowy budżetu:

Wn 141 „Środki pieniężne w drodze”,

Ma 101 „Kasa”,

- wpływ środków na rachunek bankowy budżetu:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

Ma 141 „Środki pieniężne w drodze”,

(i zapisy korygujące po stronie Wn i Ma konta 130 w celu zachowania czystości obrotów)

* w ewidencji księgowej budżetu:

Wn 133 „Rachunek budżetu”,

Ma 902 „Wydatki budżetu”;

h) operacje związane z realizacją dochodów z tytułu opłat za wynajmowanie środków transportowych i innych składników majątku gminy wykazywać w księgach rachunkowych jako uzyskane dochody (a nie zmniejszenie wydatków i kosztów zakupu materiałów), zapisami:

- przypis należności na podstawie wystawionej faktury:

* w ewidencji księgowej jednostki:

Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”,

- wpłata należności:

* w ewidencji księgowej jednostki:

Wn 101 „Kasa” lub Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki” (i w ewidencji analitycznej do tego konta we właściwych podziałkach klasyfikacji budżetowej dochodów),

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” (i w ewidencji analitycznej prowadzonej według tytułów i dłużników),

* w ewidencji księgowej budżetu:

Wn 133 „Rachunek budżetu”,

Ma 901 „Dochody budżetu”,

stosownie do zasad funkcjonowania tych kont określonych w załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r

1.1.8. Nieprawidłowości w zakresie ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, polegające na:

- *nieujmowaniu na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” składników majątku o wartości nieprzekraczającej 3.500 zł,*
- *niezgodności zapisów na kontach 011 „Środki trwałe” i 013 „Pozostałe środki trwałe” na 31 grudnia 2013 r. z ewidencją analityczną (odpowiednio o kwoty 31.409,47 zł i 111.414,14 zł),*
- *nieewidencjonowaniu wartości niematerialnych i prawnych na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne”,*
- *nieujęciu w ewidencji środków trwałych wartości majątku po zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Krzaku i niewyksięgowanie wartości składników majątku przekazanych Szkole Podstawowej w Nieliszu,*
- *niebieżącym ewidencjonowaniu operacji przychodu środków trwałych,*
- *ewidencjonowaniu umorzenia wartości niematerialnych i prawnych, o wartości niższej niż 3.500 zł, w ewidencji analitycznej do konta 071 „Umorzenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych”,*
- *przesięgowaniu, w dniu 31 grudnia 2013r., naliczonych umorzeń środków trwałych o wartości niższej niż 3.500 zł z konta 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych” na konto 071 „Umorzenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych”,*
- *nienaliczaniu umorzenia środków trwałych nabytych lub zbytych w trakcie roku,*
- *nieujęciu na koncie 071 „Umorzenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych” naliczonych umorzeń za 2013r. środków trwałych grupy 6 „Urządzenia techniczne i grupy 7 „Środki transportu” (łącznie w wys. 90.234,41 zł) – str. 10-16, 20-24, 58-59 protokołu.*

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, odzwierciedlając w nich stan rzeczywisty, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” ujmować składniki majątku o wartości 3.500 zł i niższej, w związku z przepisami art. 16f ust. 3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851 z późn. zm.) oraz § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., zaś na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne” ujmować składniki majątku, o których mowa w przepisach art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o rachunkowości, stosownie do zasad funkcjonowania tych kont, określonych w załączniku Nr 3 do powołanego rozporządzenia.

Na kontach ksiąg pomocniczych dokonywać zapisów będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej, zapewniając ich zgodność z saldami i zapisami na kontach księgi głównej, stosownie do przepisów art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Dokonywać odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych o wartości przekraczającej 3.500 zł, drogą systematycznego, planowego rozłożenia jego wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji, stosownie do art. 31 ust. 2 i 32 ust. 1 w związku z art. 33 ust. 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze przepisy § 6 ust 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., ujmując naliczone umorzenia zapisami:

Wn 400 „Amortyzacja”,

Ma 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”,

pamiętając, że rozpoczęcie amortyzacji następuje nie wcześniej niż po przyjęciu środka trwałego do użytkowania, a jej zakończenie - nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową środka trwałego lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, stosownie do przepisów art. 32 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych o wartości początkowej nieprzekraczającej kwoty 3.500 zł, w przypadku gdy podlegają umorzeniu w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do użytkowania – naliczać jednorazowo, przez spisanie w koszty, w związku z przepisami § 6 ust. 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. i ewidencjonować zapisami:

- wpływ faktury:

Wn 013 „Pozostałe środki trwałe” lub

Wn 020 „Wartości niematerialne i prawne”,

Ma 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”

i umorzenie w miesiącu przyjęcia do używania:

Wn 401 „Zużycie materiałów i energii”,

Ma 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych”,

stosownie do zasad funkcjonowania tych kont, określonych w załączniku Nr 3 do powołanego rozporządzenia.

Doprowadzić ewidencję syntetyczną i analityczną środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz ich umorzeń do stanu zgodnego ze stanem rzeczywistym.

1.1.9. Nieprawidłowe ewidencjonowanie prawnego zaangażowania wydatków budżetowych roku bieżącego – str. 12-13 protokołu.

Ewidencję zaangażowania wydatków budżetowych roku bieżącego prowadzić ujmując na stronie Wn konta 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” równowartość sfinansowanych wydatków budżetowych w danym roku budżetowym i równowartość zaangażowanych wydatków, które będą obciążały wydatki roku następnego, zaś na stronie Ma tego konta – zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

1.1.10. Dokonywanie zapisów w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na podstawie dowodów księgowych „Polecenie księgowania” bez wskazania dowodów źródłowych stanowiących podstawę ich sporządzenia bądź niezgodnie z tymi dowodami, albo bez zamieszczenia treści umożliwiającej ustalenie podstawy dokonania zapisów bądź wskazania korygowanych zapisów – str. 14, 15, 56, 57 protokołu.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie dowodów księgowych zawierających m.in. zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji, w sposób pozwalający na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych, stosownie do przepisów art. 23 ust. 2 pkt 3 w związku z art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

1.1.11. Nieprawidłowe prowadzenie ewidencji analitycznej do niektórych kont rozrachunkowych – str. 16, 25-26 protokołu.

Ewidencję szczegółową do kont zespołu 2 „Rozrachunki i rozliczenia” prowadzić w sposób umożliwiający wyodrębnienie poszczególnych grup rozrachunków, przebiegu rozliczeń, ustalenie stanu należności i zobowiązań wg kontrahentów, zachowując wymogi prowadzenia tej ewidencji określone dla każdego konta, zawarte w załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., w tym zaprowadzić ewidencję analityczną do konta Urzędu Gminy 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w zakresie dochodów z tytułu opłaty eksploatacyjnej – według dłużników, zaś do kont budżetu gminy: 240 „Pozostałe rozrachunki” – w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozrachunków według poszczególnych tytułów oraz według kontrahentów i 224 „Rozrachunki budżetu” – w sposób umożliwiający ustalenie stanu należności i zobowiązań według poszczególnych tytułów oraz według poszczególnych budżetów.

1.1.12. Dokonywanie na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” przypisu należności z tytułu opłaty eksploatacyjnej, opłat za obiady w szkołach, opłat z tytułu dzierżawy za obwody łowieckie, w wysokości dokonanych wpłat – str. 16-17 protokołu.

Przypisu należności w zakresie dochodów dokonywać na koncie księgi głównej 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” (i w ewidencji analitycznej prowadzonej do tego konta, w związku z przepisami art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości) w oparciu o dokumenty określające ich wysokość na dany okres (np. zawarte umowy, doręczone faktury, naliczenia opłat za obiady, informacje o ilości i rodzaju kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym), zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., mając na uwadze, że wskazany sposób ewidencji ma umożliwić kontrolę terminowości i prawidłowości dokonywanych wpłat oraz obowiązek ujmowania w ewidencji księgowej wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność dochodów, stosownie do przepisów art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

1.1.13. Niezgodność ewidencji analitycznej z syntetyczną kont 071 „Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych” i 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” (w zakresie dochodów z tytułu dzierżawy gruntów rolnych) – str. 21, 22, 29-31, 51 protokołu.

Na kontach ksiąg pomocniczych dokonywać zapisów będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej, zapewniając zgodność sald i zapisów kont ksiąg pomocniczych z saldami i zapisami na kontach księgi głównej, stosownie do przepisów art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

1.1.14. Pozostawienie, w ewidencji środków trwałych Urzędu Gminy, nieruchomości przekazanych w trwały zarząd jednostkom oświatowym – str. 20 protokołu.

Wyksięgować z ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy środki trwale przekazane jednostkom oświatowym w trwały zarząd, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości w związku z przepisami § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

1.1.15. Przypadki nieterminowego regulowania zobowiązań – str. 28-29 protokołu.

Wydatków publicznych dokonywać w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

1.1.16. Dokonywanie zapisów w ewidencji analitycznej do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, w zakresie dochodów z tytułu dzierżawy gruntów, bez wskazania daty dokonania operacji oraz rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu źródłowego – str. 29 protokołu.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać ze wskazaniem daty dokonania operacji oraz rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego, stanowiącego podstawę zapisu, stosownie do przepisów art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

1.1.17. Dokonywanie przypisów bądź odpisów podatków na szczegółowych kontach podatników pod inną datą niż data doręczenia decyzji oraz wykazanie na nich przedawnionych zobowiązań podatkowych – str. 31 - 33 protokołu.

Na szczegółowych kontach podatników dokonywać zapisów zgodnie ze stanem rzeczywistym, stosownie do przepisów art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Przypisu i odpisu podatku dokonywać pod datą skutecznego doręczenia stronie decyzji, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) oraz art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości i art. 212 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.).

Zobowiązania podatkowe, które zgodnie z przepisami art. 70 § 1 i § 4 Ordynacji podatkowej uległy przedawnieniu, odpisać z kont podatników, mając na uwadze postanowienia art. 59 § 1 pkt 9 tej ustawy.

1.1.18. Dokonywanie wydatków na podstawie dokumentów źródłowych dotyczących innych jednostek (Szkoły Podstawowej w Nieliszu i Publicznego Gimnazjum w Średnim Dużem) - str. 33 protokołu.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie dowodów księgowych, w których jako strona wskazany jest Urząd Gminy, realizujący daną operację gospodarczą, w związku z przepisami art. 20 ust. 2 i art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

1.1.19. Nieprawidłowa klasyfikacja budżetowa dochodów z opłat za odpady komunalne i wydatków z tytułu opłat za wywóz nieczystości – str. 34 protokołu.

Dochody z tytułu opłat za odpady komunalne i wydatki za wywóz nieczystości ujmować w dz. 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdz. 90002 „Gospodarka odpadami”, w tym dochody z tytułu opłat za odpady komunalne w § 049 „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw”, zgodnie z „Klasyfikacją działów”, „Klasyfikacją rozdziałów” i „Klasyfikacją paragrafów dochodów, przychodów i środków”, stanowiących załącznik Nr 1, 2 i Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 z późn. zm.).

1.1.20. Naruszenie systematyki zapisów przy ewidencjonowaniu operacji gospodarczych, dotyczących projektów finansowanych z udziałem środków europejskich, realizowanych przez Urząd Gminy i jednostki oświatowe oraz dokonywanie zapisów na kontach 133 „Rachunek budżetu” i 130 „Rachunek bieżący jednostki” niezgodnie z księgowością banku, w tym nieujęcie w księgach rachunkowych Urzędu odsetek od środków zgromadzonych na rachunku projektu – str. 34-37, 39, 67-72 protokołu.

Operacje gospodarcze dotyczące projektów finansowanych z udziałem środków europejskich ewidencjonować z zachowaniem porządku systematycznego, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w szczególności:

- a) zapisów na koncie 133 „Rachunek budżetu” dokonywać wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych, zachowując pełną zgodność zapisów między jednostką a bankiem,
- b) w przypadku wpływu środków finansowych stanowiących dochody budżetu gminy, otrzymanych od podmiotów zewnętrznych, bezpośrednio na rachunek bankowy jednostki budżetowej realizującej projekt, na który przeznaczone są te środki (np. na rachunek szkoły), operacje te ewidencjonować również w księgach rachunkowych budżetu:

Wn 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,

Ma 901 „Dochody budżetu”,

ujmując te dochody do przychodów Urzędu Gminy, stosownie do przepisów § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r,

- zrealizowane przez jednostki budżetowe wydatki, na podstawie sprawozdań o wydatkach budżetowych:

Wn 902 „Wydatki budżetu”,

Ma 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,

- wpływ środków finansowych, związanych z realizacją projektów unijnych z przeznaczeniem na pokrycie wydatków, na wyodrębniony rachunek bankowy jednostki, ewidencjonować:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

Ma 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,

- odsetki od środków uzyskanych na realizację projektu:

* nie stanowiących (zgodnie z zawartą umową) dochodów budżetu, ujmować:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

Ma 240 „Pozostałe rozrachunki”,

a ich odprowadzenie na rachunek budżetu:

Wn 240 „Pozostałe rozrachunki”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

* stanowiące (zgodnie z umową) dochody budżetu:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

Ma 750 „Przychody finansowe”,

zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

1.1.21. Niezamieszczanie, na niektórych dowodach księgowych, wskazania sposobu ich ujęcia w księgach rachunkowych – str. 38 i 39 protokołu.

Na dowodach księgowych wskazywać sposób ich ujęcia w księgach rachunkowych, zgodnie z przepisami art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.

1.1.22. Niezamieszczanie daty wpływu na sprawozdaniach Rb-27S szkół i fakturach – str. 40, 64, 69 protokołu.

Na każdej wpływającej na nośniku papierowym dokumentacji o charakterze finansowym lub mającej wpływ na gospodarkę finansową gminy umieszczać pieczęć, zawierającą między innymi datę jej wpływu do Urzędu Gminy, zgodnie z przepisami § 42 ust. 2 w związku z § 7 pkt 6 załącznika Nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.).

1.1.23. Nieprawidłowości w zakresie sprawozdawczości, polegające na:

- a) wykazaniu w niektórych pozycjach zbiorczego sprawozdania Rb-28S, za okres od początku roku do 30 września 2013 r., danych niezgodnych z danymi wynikającymi ze sprawozdań jednostkowych,*
- b) wykazaniu w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S Urzędu Gminy, za okres od początku roku do 31 grudnia 2013 r., danych niezgodnych z ewidencją księgową, w tym zaniżonych dochodów otrzymanych (w dz. 756 rozdz. 75621 § 0010 dochody o 19.529 zł) i zawyżonych zaległości (w dz. 756, rozdz. 75616 § 0310 o kwotę 1.353,72 zł) oraz w jednostkowym sprawozdaniu Rb-N – wg stanu na koniec IV kwartału 2013 r. – zawyżonych należności wymagalnych i zaniżonych pozostałych należności (o 1.633 zł) - str. 42-44, 46 protokołu.*

W jednostkowych sprawozdaniach Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej” wykazywać dane zgodne z danymi wynikającymi z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej, stosownie do przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 i § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Zbiorcze sprawozdania budżetowe, w szczególności sprawozdań jednostkowych, sporządzać na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu, stosownie do przepisów § 6 ust. 1 pkt 3 tego rozporządzenia.

Sprawozdanie Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” sporządzać na podstawie ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki, zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

1.1.24. Nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania Rb-PDP za okres od początku roku do 31 grudnia 2013 r., przez:

- *zaniżenie skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości (o 72.496,76 zł) w związku z ich niewyliczeniem dla niektórych nieruchomości zwolnionych z podatku uchwałą Rady Gminy (w tym zajętych na ochronę przeciwpożarową, będących w posiadaniu instytucji kultury i gminnej jednostki budżetowej oraz nierozdysponowanych gminnych nieruchomości),*
- *wykazanie kwot dotyczących skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy w zakresie umorzeń zaległości w podatku leśnym w wierszu „podatek rolny” (w kwocie 684,89 zł) – str. 47, 48 protokołu.*

W sprawozdaniu Rb-PDP „Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki udzielonych przez gminę ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), wprowadzonych przepisami uchwał Rady Gminy oraz skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy, stosownie do przepisów § 3 ust. 1 pkt 10 i 11 w związku z przepisami § 8 ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, przy czym:

- przy obliczaniu skutków udzielonych (uchwałą Rady Gminy) zwolnień, wykazywanych w kolumnie „Skutki udzielonych ulg i zwolnień...” – uwzględniać wszystkie przedmioty opodatkowania,

- w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy” w zakresie umorzeń zaległości podatkowych wykazywać w odpowiednich wierszach rzeczywiste skutki udzielonych przez organ podatkowy umorzeń za dany okres sprawozdawczy, które powinny wynikać z decyzji organu podatkowego i powinny być zgodne z rejestrem przypisów i odpisów, stosownie do przepisów § 3 ust. 1 pkt 11 lit. „a” w związku z § 7 ust. 3 powołanej „Instrukcji...”.

Sporządzić skorygowane sprawozdanie Rb-PDP za 2013 r. (również w formie elektronicznej) oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie Zespół Zamiejscowy w Zamościu w terminie 5 dni od dnia otrzymania tego wystąpienia, w związku z przepisami § 24 ust. 7 „Instrukcji...”; załączyć szczegółową informację o wielkościach dokonanych korekt ze wskazaniem, że zostały one dokonane w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO.

1.1.25. Nieprawidłowości w zakresie sprawozdań finansowych sporządzonych za 2013r., w tym:

- a) *w łącznym bilansie - wykazanie niektórych danych niezgodnie z jednostkowymi bilansami jednostek budżetowych,*
- b) *w bilansie Urzędu Gminy – wykazanie: zaniżonych środków pieniężnych na rachunkach bankowych (o kwotę 21.586,50 zł), wykazaniu należności z tytułu pożyczek udzielonych pracownikom w niewłaściwej pozycji, zaniżonego wyniku finansowego (o 250 zł) i zobowiązań krótkoterminowych (o 21.336,50 zł) oraz niewykazanie w informacjach uzupełniających wartości umorzenia pozostałych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oraz wykazanie nieprawidłowej kwoty umorzenia środków trwałych – str. 49-51 protokołu.*

Łączny bilans sporządzać na podstawie danych wynikających z bilansów samorządowych jednostek budżetowych, stosownie do przepisów § 20 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r.

Sprawozdanie finansowe – bilans jednostki – sporządzać na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zawierając w nich informacje w zakresie ustalonym w załącznikach Nr 5 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r., mając na uwadze przepisy art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

1.1.26. Nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji:

- a) *przeprowadzonej wg stanu na 31 grudnia 2012 r., polegające na:*
  - *nieprawidłowym zinwentaryzowaniu środków trwałych, w tym gruntów,*

- nieujawnieniu różnic między stanem rzeczywistym i ewidencyjnym wartości środków trwałych,
- b) przeprowadzonej wg stanu na 31 grudnia 2013 r., polegające na:
- nieprzeprowadzeniu inwentaryzacji wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych (niepodlegających inwentaryzacji w drodze spisu z natury, m.in. gruntów i do których dostęp jest utrudniony),
  - nierozliczeniu różnicy między stanem środków na rachunku bankowym, a potwierdzeniem stanu przez bank – str. 53-60 protokołu.

Przestrzegać zasad, terminów i częstotliwości przeprowadzania inwentaryzacji składników majątkowych jednostki, określonych w przepisach art. 26 ust. 1 – 3 ustawy o rachunkowości, w szczególności środki trwałe inwentaryzować drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic, przy czym te, do których dostęp jest znacznie utrudniony oraz grunty drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 1 i 3 tej ustawy.

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji odpowiednio dokumentować i powiązywać z zapisami ksiąg rachunkowych, a ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych wyjaśniać i rozliczać w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji, stosownie do przepisów art. 27 powołanej ustawy.

1.2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości jednostek oświatowych:

1.2.1. Dokonywanie zapisu w księgach rachunkowych szkół na podstawie wewnętrznych dowodów księgowych PK („Polecenie księgowania”), niezawierających treści operacji oraz niepowiązanych z dowodem źródłowym, na podstawie którego je sporządzono – str. 61, 62 protokołu.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie dowodów księgowych zawierających m.in. zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji, w sposób pozwalający na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych, stosownie do przepisów art. 23 ust. 2 pkt 3 w związku z art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

1.2.2. Dokonywanie zapisów na kontach 130-10-01 „Rachunek bieżący jednostki” i 130-P „Projekt 851/POKL” niezgodnie z księgowością banku.

Niezachowanie systematyki zapisów przy ewidencjonowaniu operacji dotyczących projektów finansowanych z udziałem środków europejskich – str. 62-63, 67 - 74 protokołu.

Zapisów na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” (i w ewidencji analitycznej do tego konta, w związku z przepisami art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości) dokonywać na podstawie dokumentów bankowych, zapewniając pełną zgodność zapisów między jednostką i bankiem, a dla zachowania obowiązującej na tym koncie zasady czystości obrotów do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt – wprowadzać dodatkowo techniczny zapis ujemny, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

Operacje gospodarcze dotyczące projektów finansowanych z udziałem środków z budżetu europejskiego ujmować w porządku systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w tym:

- w przypadku wpływu środków finansowych bezpośrednio na wyodrębniony rachunek bankowy szkoły realizującej zadanie, na które przeznaczono te środki, operację tę ewidencjonować zapisem:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki” (środki te nie są dochodem realizowanym przez szkołę, a stanowią środki na wydatki i nie mogą być wykazywane w sprawozdaniu Rb-27S jednostki),

Ma 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,

- rozliczenie wydatków, na podstawie sprawozdań o wydatkach budżetowych, zapisami:

Wn 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,

Ma 800 „Fundusz jednostki”,

- realizowane dochody budżetowe, w tym z tytułu odsetek od środków zgromadzonych na rachunku bankowym (jeżeli zgodnie z umową stanowią dochody budżetu) ujmować:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki” (i w ewidencji analitycznej we właściwych podziałkach klasyfikacji budżetowej, celem wykazania prawidłowych danych w sprawozdaniu Rb-27S, w kolumnie „dochody wykonane”),

Ma - właściwe konto zespołu 7, w tym z tytułu odsetek konto 750 „Przychody finansowe”,

- odprowadzenie zrealizowanych dochodów na rachunek budżetu gminy, ewidencjonować:

Wn 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

- odsetki od środków otrzymanych na realizację projektu, niestanowiących (zgodnie z zawartą umową) dochodów budżetu, ujmować:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

Ma 240 „Pozostałe rozrachunki”,

a ich odprowadzenie na rachunek budżetu :

Wn 240 „Pozostałe rozrachunki”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

1.2.3. Przypadki nieterminowego regulowania zobowiązań – str. 63-64, protokołu.

Wydatków publicznych dokonywać w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, nie dopuszczając do powstania zaległości mogących skutkować zapłatą odsetek za zwłokę.

1.2.4. Niedokonanie ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych Szkoły Podstawowej w Nieliszu i Publicznego Gimnazjum im. Agaty Mróz w Średnim Dużem za lata 2011-2013. Nieutrwalenie ksiąg rachunkowych na informatycznych nośnikach danych ani w formie wydruków – str. 65-66 protokołu.

Księgi rachunkowe zamykać nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia kończącego rok obrotowy, zgodnie z przepisami art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze, że ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych – polegające na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe – powinno nastąpić najpóźniej do 30 kwietnia roku następnego, stosownie do przepisów art. 12 ust. 5 ustawy o rachunkowości i § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r.

Księgi rachunkowe prowadzone przy użyciu komputera wydrukować nie później niż na koniec roku obrotowego, lub przenieść ich treść na informatyczny nośnik danych, zapewniający trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy od wymaganego dla przechowywania ksiąg rachunkowych, stosownie do przepisów art. 13 ust. 6 i art. 72 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

1.2.5. Przypadki nieprawidłowego ewidencjonowania kosztów oraz nieujmowania na kontach rozrachunkowych wszystkich operacji – str. 67 - 69, 71 protokołu.

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze obowiązek ujmowania w ewidencji księgowej, na odpowiednich kontach rozrachunkowych, wszystkich etapów rozliczeń poprzedzających płatność wydatków, stosownie do przepisów art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Operacje gospodarcze ujmować zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do przepisów art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, stosując – do ewidencji kosztów zakupu materiałów i energii, usług, wynagrodzeń – właściwe konta zespołu 4, w tym 401 „Zużycie materiałów i energii”, 402 „Usługi obce” , 404 „Wynagrodzenia” i pozostałe, zgodnie z zasadami ich funkcjonowania, określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. i prawidłowo opracowanym zakładowym planem kont.

1.2.6. Niezachowanie w latach 2012-2013 ciągłości bilansowej w zakresie konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” – str. 71 protokołu.

Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia, stany aktywów i pasywów ujmować w tej samej wysokości w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych, zgodnie z przepisami art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

1.2.7. Wykazanie – w sprawozdaniu Rb-28S Szkoły Podstawowej w Nieliszu za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2013 r. – danych niewynikających z ewidencji księgowej (w zakresie zaangażowania i wydatków wykonanych) – str. 73, 74 protokołu.

W jednostkowym sprawozdaniu Rb-28S „Sprawozdanie z wykonania wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej” wykazywać dane zgodne z danymi wynikającymi z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej, stosownie do przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 i § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

1.2.8. Nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji przeprowadzonej w Szkole Podstawowej w Nieliszu, polegające na:

- *nieujawnienie różnicy (w wysokości 31.410,24 zł) między stanem pozostałych środków trwałych spisanych i wycenionych na arkuszach spisu z natury na 31 sierpnia 2012 r., a ich stanem wynikającym z ksiąg rachunkowych,*
- *nieprzeprowadzeniu inwentaryzacji należności i zobowiązań (co najmniej od 2010 r.) – str. 76-77 protokołu.*

Przestrzegać zasad, terminów i częstotliwości przeprowadzania inwentaryzacji składników majątkowych jednostki, określonych w przepisach art. 26 ust. 1 - 3 ustawy o rachunkowości.

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji odpowiednio dokumentować i powiązywać z zapisami ksiąg rachunkowych, a ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazanym w księgach rachunkowych wyjaśniać i rozliczać w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji, stosownie do przepisów art. 27 powołanej ustawy.

2. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego:

2.1. W zakresie dochodów budżetowych:

2.1.1. Opodatkowanie w 2013 r. podatkiem od nieruchomości gruntów komunalnych, oznaczonych w ewidencji geodezyjnej symbolem „dr” (drogi), mimo ich zwolnienia z tego podatku uchwałą Rady Gminy – str. 80, 81 protokołu.

Zwalniać z podatku od nieruchomości - nieruchomości wskazane w obowiązującej uchwale Rady Gminy Nielisz w sprawie wprowadzenia zwolnień od podatku od nieruchomości na terenie gminy Nielisz, w związku z przepisami art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 849 z późn. zm.).

2.1.2. Niesprawdzanie bądź nieprawidłowe sprawdzanie deklaracji podatkowych, o czym świadczy:

- *opodatkowanie gruntów niezgodnie z ewidencją geodezyjną,*
- *opodatkowanie części użytków rolnych podatkiem od nieruchomości (stawką dla „gruntów pozostałych”) albo podatkiem rolnym, mimo ich zajęcia na prowadzenie działalności gospodarczej,*
- *niewezwanie podatników do złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości i deklaracji na podatek rolny oraz zapłaty należnego podatku rolnego, mimo wykazania w deklaracjach na podatek od nieruchomości użytków rolnych, niezajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, jako zwolnionych z podatku od nieruchomości uchwałą Rady Gminy – str. 81, 83 - 87 protokołu.*

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 3 Ordynacji podatkowej.

W razie wątpliwości co do rzetelności złożonych deklaracji wzywać podatnika do udzielenia niezbędnych wyjaśnień lub do ich uzupełnienia, wyznaczając odpowiedni termin oraz wskazując przyczyny, ze względu na które dane zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r., Nr 193, poz. 1287 z późn. zm.), przy czym grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów jako użytki rolne, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, opodatkowywać podatkiem rolnym, natomiast użytki rolne zajęte na prowadzenie tej działalności opodatkowywać podatkiem od nieruchomości, stawką dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1381 z późn. zm.) w związku z art. 2 ust. 2 i art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Wyjaśnić zasadność opodatkowania podatkiem od nieruchomości gruntów oraz budynków, należących do kościelnych osób prawnych wskazanych w protokole kontroli, mając na uwadze przepisy art. 55 ust. 4 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1169 z późn. zm.), określające zakres zwolnień przedmiotowych z podatku od nieruchomości przysługujących parafiom, który obejmuje nieruchomości (ich części), stanowiące własność tych osób lub używane przez nie na podstawie innego tytułu prawnego na cele niemieszkalne, z wyjątkiem części zajmowanej na wykonywanie działalności gospodarczej.

2.1.3. Niewystawianie bądź niesystematyczne wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych, a w konsekwencji dopuszczenie do przedawnienia zobowiązań podatkowych (w kwocie 361,70 zł) – str. 90 - 93 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r., poz. 1619).

Jeżeli łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy, doręczać niezwłocznie zobowiązanemu upomnienie, w którym zamieszczać wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia, zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 5 i § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia

20 maja 2014 r. w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze i kierować je systematycznie do właściwego miejscowo urzędu skarbowego, stosownie do przepisów § 6 i § 7 ust. 1 cytowanego rozporządzenia w związku z art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Wyjaśnić, czy zaległości podatkowe z lat 2004 - 2008 podatników, wskazanych w protokole kontroli, uległy przedawnieniu, mając na uwadze przepisy art. 70 § 1 i § 4 oraz art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej, w związku z przepisami art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

2.1.4. Wystawianie decyzji wymiarowych na nieżyjącego podatnika oraz dokonanie na podstawie tych decyzji (doręczonych użytkownikowi gruntów) przypisu podatku rolnego na koncie tego podatnika – str. 91 - 93 protokołu.

Decyzje wymiarowe wystawiać i doręczać podatnikom podatku rolnego, określonym w przepisach art. 3 ust. 1 ustawy o podatku rolnym.

Przypisu podatku na koncie podatnika dokonywać na podstawie doręczonej stronie decyzji, w związku z § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego i art. 133 § 1 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze przepisy art. 21 § 1 pkt 2 i art. 212 Ordynacji podatkowej.

W przypadku ustalenia, że podatnik nie żyje, nieuregulowane zaległości podatkowe dochodzić od spadkobiercy, po wydaniu i doręczeniu decyzji o odpowiedzialności spadkobiercy za zobowiązania podatkowe spadkodawcy, stosownie do przepisów art. 100 w związku z art. 102 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze art. 1025 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.).

2.1.5. Przypadki niepobierania odsetek za zwłokę od nieterminowo wnoszonych należności z tytułu czynszu dzierżawy i najmu – str. 96, 97 protokołu.

Od nieterminowo regulowanych należności cywilnoprawnych pobierać odsetki za zwłokę w wysokości określonej w umowie, a w przypadku braku uregulowania umownego – w wysokości ustawowej, stosownie do przepisów art. 481 § 1 i 2 w związku z art. 359 § 1 i 2 Kodeksu cywilnego, mając na uwadze przepisy art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

2.1.6. Niewydanie decyzji stwierdzających wygaśnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w związku z niewniesieniem opłaty w ustawowym terminie – str. 98, 99 protokołu.

Wydawać decyzje stwierdzające wygaśnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku niedokonania przez przedsiębiorcę opłaty za korzystanie z tych zezwoleń, w terminach, o których mowa w art. 11¹ ust. 7 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.), stosownie do przepisów art. 18 ust. 12 pkt 5 tej ustawy, w związku z art. 162 § 1 pkt 1 i § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 z późn. zm.).

2.2. W zakresie wydatków budżetowych:

2.2.1. Nieprawidłowe ustalenie średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli mianowanych w okresie wrzesień – grudzień 2013 r. (zawyżenie o 0,33 etatu), w wyniku nieuwzględnienia kolejnego stopnia awansu zawodowego nauczyciela (co skutkowało zawyżeniem kwoty jednorazowych dodatków uzupełniających o 5.165,59zł) oraz nieprawidłowe obliczenie osobistych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli mianowanych – str. 110-113 protokołu.

Nauczycieli, którzy w danym roku uzyskali kolejny stopień awansu zawodowego, przy ustalaniu średniorocznej struktury zatrudnienia uwzględniać odpowiednio na stopniach awansu zawodowego proporcjonalnie do okresu pobierania wynagrodzenia na danym stopniu awansu zawodowego, stosownie do przepisów § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 6, poz. 35 z późn. zm.).

Dla każdego nauczyciela wyliczać osobistą stawkę wynagrodzenia zasadniczego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia według wzoru zawartego w pkt. 1 załącznika Nr 1 do cytowanego rozporządzenia.

Dokonać przeliczenia jednorazowych dodatków uzupełniających za 2013 rok, wypłaconych nauczycielom mianowanym, po czym wystąpić do nauczycieli o dobrowolny zwrot nadpłaconych kwot, a w przypadku odmowy rozważyć ich wyegzekwowanie od osoby odpowiedzialnej za nieprawidłowe ustalenie i wypłacenie dodatków, stosując zasady określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r., poz. 1502).

2.3. W zakresie zamówień publicznych:

2.3.1. Żądanie od wykonawców – w postępowaniu o udzielenie zamówienia na dowożenie dzieci do szkół na terenie gminy Nielisz w roku szkolnym 2014/2015 – złożenia wraz z ofertą :

- *na potwierdzenie spełniania warunku udziału dotyczącego posiadania uprawnień do wykonywania określonej działalności lub czynności – w szczególności koncesji, zezwolenia lub licencji (a w specyfikacji dodatkowo opisu tego dokumentu), w sytuacji gdy zamawiający nie opisał sposobu dokonywania oceny spełniania tego warunku,*
- *aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, którego możliwości żądania nie przewidywały przepisy obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania,*
- *oświadczenia o braku podstaw do wykluczenia z postępowania, którego żądano w ogłoszeniu o zamówieniu, a nie wymagano w specyfikacji istotnych warunków zamówienia,*
- *kserokopii dowodów rejestracyjnych samochodów planowanych do realizacji zamówienia,*
- *parafowanego wzoru umowy (dokumentu tego żądano również w postępowaniu na przebudowę ze zmianą sposobu użytkowania części budynku OSP) – str. 115-116, 120 protokołu.*

Od wykonawców zamówień publicznych żądać wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, stosownie do przepisów art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.) i wskazanych w przepisach rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. z 2013 r., poz. 231), mając na uwadze, że:

- *w celu oceny spełniania przez wykonawcę warunku udziału w postępowaniu dotyczącego posiadania uprawnień do wykonywania określonej działalności lub czynności, zamawiający może żądać w szczególności koncesji, zezwolenia lub licencji – na podstawie przepisów § 1 ust. 1 pkt 1 cytowanego rozporządzenia – jedynie wtedy, gdy zamieści opis sposobu dokonywania oceny spełniania tego warunku (tj. wskaże - jakie konkretnie uprawnienia są wymagane do prowadzenia określonej działalności lub czynności oraz przepisy prawa, które nakładają obowiązek ich posiadania); w przypadku usług transportu lub przewozu dokumentami takimi mogą być – w zależności od rodzaju i zakresu świadczonych usług – licencja albo zezwolenie, zgodnie z przepisami art. 5 ust. 1, art. 5b ust. 1*

oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013r., poz. 1414 z późn. zm.),

- od wykonawców nie można żądać złożenia wraz z ofertą: aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, kserokopii dowodów rejestracyjnych pojazdów, czy parafowanego wzoru umowy, bowiem możliwości takich nie przewidują przepisy cytowanego rozporządzenia.

Zapewnić zgodność treści ogłoszenia o zamówieniu z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w tym m.in. w zakresie dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, stosownie do przepisów art. 36 ust. 1 pkt 6 w związku z art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo zamówień publicznych. Zawarcie w ogłoszeniach i w specyfikacji różniących się informacji uniemożliwia stwierdzenie, jakie w rzeczywistości elementy i warunki postępowania ustalił zamawiający, czy też jakich dokumentów wymaga (wskazanych w ogłoszeniu, czy w specyfikacji), co może wprowadzać w błąd wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia.

2.3.2. Zamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o udzieleniu zamówienia na przebudowę ze zmianą sposobu użytkowania części budynku OSP (...) po upływie 211 dni od dnia zawarcia umowy z wykonawcą – str. 122 protokołu.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia publicznego o wartości mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 Prawa zamówień publicznych, zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego, stosownie do przepisów art. 95 ust. 1 tej ustawy.

3. W zakresie rozliczeń finansowych jednostki samorządu terytorialnego z jej jednostkami organizacyjnymi

3.1. Nieprawidłowe ewidencjonowanie rozliczeń z jednostkami budżetowymi – str. 129-130 protokołu

Rozliczeń z jednostkami budżetowymi gminy dokonywać na kontach 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” w wysokościach, odpowiednio, zrealizowanych dochodów i dokonanych wydatków, wynikających z okresowych sprawozdań tych jednostek, zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont określonymi w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania, w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Alina Smagała

Do wiadomości:

Rada Gminy Nielisz

Zastępca Prezesa
Alina Smagała

Alina Smagała